

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Gymnázium, Brno, Slovanské náměstí 7
Šablona:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Název projektu:	Inovace výuky na GSN prostřednictvím ICT
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0940
Autor:	Kamila Novotná
Tematická oblast:	Latinská gramatika: Lexikologie a lexikum
Název DUMu:	II. Předpony tvarově odpovídající předložkám
Kód:	VY_32_INOVACE_LA.2.02
Datum:	25.9.2012
Cílová skupina:	Žáci středních škol
Klíčová slova:	Předpony sekundární – předpony bez hláskových změn – prefixy - předložky
Anotace:	Tento dokument je metodikou a pracovním listem, který slouží k rozšiřování latinské slovní zásoby pomocí různých předpon. Srovnání s angličtinou.

Obtížnost: * (z možných *****)

Časová náročnost: necelá vyučovací hodina

II. Předpony vzniklé z předložek (bez hláskových změn)

Tyto tzv. sekundární předpony/prefixy vznikly z předložek a ponechaly si svůj význam. Velká část z nich se používá v dalších jazycích ve stejných významech.

Předpony se na rozdíl od předložek píší dohromady se slovním základem.

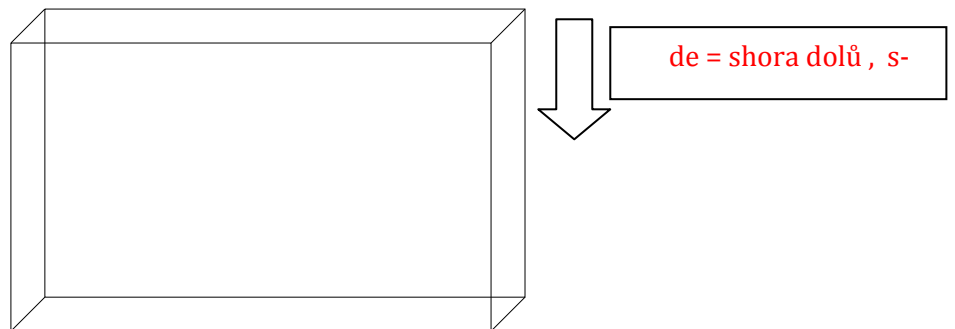
	<i>směr k objektu</i> +	objekt na místě 0	<i>směr pryč</i> -
blízkost, dotyk	ad-	ad-	a(b)-
průnik	in-	in-	e(x)-

Poznámka 1: Předpona a- může mít i význam záporný ne-. Tzv.: *alfa privativum* v původních řeckých slovech, např. ahistorický, asociál. Viz DUM 03, 04.

Poznámka 2: Předpona in- u substantiv a adjektiv má význam záporný. Např. iniustus = nespravedlivý, infinitus = nekonečný, neohraničený. Viz DUM 03, 04.

(supra/super) = nad

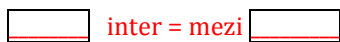
post = za, po (i časově)

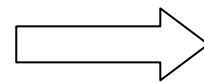
prae = před

ante = před (i časově)

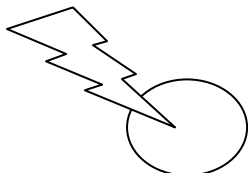
sub = pod

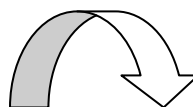
circum = kolem, okolo

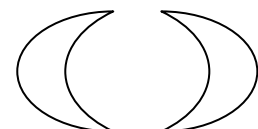
pro = vpřed, ve prospěch

per = přes, skrz

trans = přes (z jednoho bodu do druhého)

contra = proti

Cvičení ad II:***1. Využij svých znalostí latinských předložek a přelož:***

invadere	insto
advocare	transmitto
denotare	admoneo
expirare	pervado
interrogare	postpono

2. Pomocí předpon vzniklých z předložek tvoř „nová“ slova; zkontroluj ve slovníku:

pono = kladu, pokládám	mitto – posílám
...	...

3. Aktivně přelož:

- předem připravit (pro pozorování pod mikroskopem) -
- táhnout vytahovat-vyjímat (zub) -
- sestávat se (obvykle, pravidelně) -
- chodit (přicházet) kolem -
- přivádět -
- přestát -
- odvádět (odvozovat) -
- překládat -
- být mezi, účastnit se -
- přenášet -

4. Srovnej s anglickými předponami.

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoli další využití podléhá autorskému zákonu.

BIBLIOGRAFIE

Pražák, J. M. – Novotný, Fr. Latinsko-český slovník. Praha 1955.

Quitt, Z. – Kucharský, P. – dědicové. Česko-latinský slovník. Příloha. Praha 1993. ISBN 80-04-26466-2.